

Cirkulärnr: 2000:142
Diariernr: 2000/2987
Handläggare: Fredrik Gunnarsson
Sektion/Enhet: Kultur- och fritidssektionen
Externmedverkan: Christer Hjert Kommunalrättssektionen
Datum: 2000-12-20
Mottagare: Kultur- och fritidsförvaltningen
Rubrik: Kommunalt stöd till Svenska kyrkans barn- och ungdoms-
verksamhet

*Kultur- och fritidssektionen
Fredrik Gunnarsson*

2000-12-20

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kommunalt stöd till Svenska kyrkans barn- och ungdomsverksamhet

I samband med Svenska kyrkans separation från staten har Svenska kommunförbundet fått frågor huruvida kyrkans ungdomsverksamhet är berättigad till bidrag av det slag som utgår till ungdomsorganisationer.

I föreliggande cirkulär ger vi en kortare problembeskrivning av ämnet och redovisar vår bedömning. Principer om kommunalt stöd och bidragsgivning till föreningar/organisationer är en politisk fråga och bör formuleras efter lokala förutsättningar och politiskt ställningstagande lokalt. Det följande skall därför ses som vägledning.

Svenska kyrkans ställning

Vid årsskiftet 1999/2000 förändrades relationerna mellan staten och Svenska kyrkan. Reformen grundar sig på ett principbeslut av riksdagen 1995. Reformen innebär att den tidigare gällande kyrkolagen ersätts av lagen om Svenska kyrkan som fastställer Svenska kyrkans rättsliga ställning. Svenska kyrkan är därmed inte längre en del av den offentliga sektorn.

Den kommunstatus och beskattningsrätt som församlingar och kyrkliga sälligheter inom Svenska kyrkan tidigare haft, har nu upphört. Svenska kyrkan erhåller dock kostnadsfri statlig hjälp med att ta in medlemsavgifter. Relationsändringen påverkar inte medlemskapet för alla dem som tillhör Svenska kyrkan vid tiden för förändringen. Deras kyrkoskatt blir nu en medlemsavgift, inkluderad i inkomstbeskattningen.

Svenska kyrkan har genom reformen fått full frihet att bestämma om sina inre angelägenheter men principen om offentlighet i Svenska kyrkan kvarstår även fortsättningsvis.

Svenska kyrkans barn- och ungdomsverksamhet

Svenska kyrkan bedriver barn- och ungdomsverksamhet inom ramen för den befintliga församlingsverksamheten. Kyrkans öppna verksamhet för barn i åldern 0-3 år, barntimmar, miniorer och annan barn- och ungdomsverksamhet samlar totalt närmare 200.000 personer. Därutöver samlar kyrkan nära hälften av alla 15-åringar i Sverige till konfirmationsutbildning. Dessa aktiviteter har fram till idag i huvudsak bedrivits utan övrigt samhällsstöd då kyrkan har haft egen beskattningsrätt. Utöver detta arrangerar även andra organisationsgrenar inom Svenska kyrkan barn- och ungdomsverksamhet i varierande utsträckning (exempelvis EFS).

Svenska kyrkans unga (SKU) bedriver idag en omfattande fritidsverksamhet lokalt för barn- och ungdomar och är en av Sveriges största ungdomsorganisationer. SKU bedriver verksamhet i en stor del av Sveriges kommuner och erhåller i regel kommunala bidrag. SKU erhåller dessutom årligen statligt stöd som rikstäckande ungdomsorganisation.

Samhällets stöd till barn- och ungdomsorganisationer

Kommunerna har sedan länge gett stöd till ungdomarnas föreningsliv och föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet. Stödet har primärt syftat till att unga människor erbjuds en meningsfull och socialt aktiv fritid samt demokratisk fostran.

Riksdagens beslut hösten 1999 om målen för den nationella ungdomspolitikens innebär att ungdomar skall ges reellt inflytande och goda förutsättningar för ett självständigt liv och att deras kunskap och åsikter skall tas tillvara i samhället. Även riktlinjerna för det statliga stödet till ungdomsorganisationer är fastställda enligt dessa mål. Särskild vikt har där lagts på ungdomars egen organisering, och stödet till detta nämns som en av ungdomspolitikens centrala uppgifter. I riksdagsbeslutet beskrivs även verksamheter där generationsmöten äger rum som positiva. Ungdomsstyrelsen är den myndighet som fördelar de statliga bidragen till nationella ungdomsorganisationer. Kriterier på ungdomsorganisationer är bland annat att medlemmarna till övervägande del är barn- och ungdomar.

Svenska Kommunförbundets bedömning

Förbundet instämmer i den nationella ungdomspolitikens målbeskrivning samt den definition av ungdomsorganisationer som där ges. Enligt dessa principer är syftet med stödet framförallt att skapa möjligheter för ungdomar till en fritid på egna villkor samt att främja deras egen organisering.

Vi vill samtidigt betona betydelsen av den ideella sektorns barn- och ungdomsverksamhet. Samhällets stöd till denna är i stor utsträckning avgörande för verksamhetens omfattning. Det är därför positivt om barn- och ungdomsverksamheten tydliggörs i föreningar/organisationer så att dess roll i samhället bättre kan förstås och värderas. Härigenom underlättas även det politiska ställningstagandet i kommunen.

Konsekvensen av detta blir att:

- Svenska kyrkans unga även fortsättningsvis **bör betraktas som en ungdomsorganisation** och ryms således inom villkoren för samhällets stöd till föreningslivet.
- församling eller annan organisation inom Svenska kyrkan (utom SKU) med egen barn- och ungdomsverksamhet, **inte kan definieras som ungdomsorganisation** i traditionell mening. Församlingarnas verksamhet kan inte automatiskt innefattas i det som är samhällets (ungdomspolitikens) syfte med stödet. Det kan därför vara önskvärt att verksamheten organiseras på ett sådant sätt att den mer tydligt sker i enlighet med syftet, dvs i fristående ungdomsorganisationer.

Vi vill poängtera att beslutet huruvida församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet skall ges kommunalt stöd helt och hållet är en kommunal angelägenhet. En dialog bör därför tas lokalt med berörda parter om syftet med kommunens stöd till ideella föreningar/organisationer.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kultur- och fritidssektionen

Ants Viirman

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kultur- och fritidssektionen

Namnförtydligande

